MAX FRISCH

ANDORRA

DIVADLO
PETRA
BUČE
O[illegible]A

ROMANY, POVÍDKY, DENÍKY:

Jürg Reinhart — román 1934
Odpověď z ticha — novela 1937
Listy z chlebníku — deník 1940
Obtížní, čili Zbožňuji to, co mě pálí — román 1943
Bin, čili cesta do Pekinu — novela 1945
Deník s Marion 1946-47 — deník 1947
Deník 1946-49 — deník 1950
Stiller — román 1954
Homo Faber — povídka 1957

DIVADELNÍ A ROZHLASOVÉ HRY:

Ocel — 1927
Santa Cruz — 1944
Teď zase zpívají requiem—1945
Čínská zeď — 1946
Tma je jejich ránem — 1948
Judita — 1948
Když bylo po válce — 1948
Hrabě Oederland — 1950
Don Juan, čili Láska ke geometrii — 1952
Rip van Winkle — 1953
Pan Quixote — 1953
Biedermann a žháři — 1958
(původně rozhlasová hra z roku 1952)
Andorra — 1961

MAX FRISCH

narozen 15. 5. 1911 v Curychu

Studoval architekturu na Vysoké škole technické v Curychu a germánskou filosofii na curyšské universitě.

Cestoval po Evropě i Americe, přes žurnalistiku se dostal k psaní her a románů.

Několik vyznamenání za literární činnost a řada prvních cen z veřejných soutěží na stavitelské projekty dokazují, že jde o autora v obou oborech významného.

V Curychu a nedalekých lázních Lezigrabenu je podle jeho návrhů několik moderních staveb, je znám i jako autor řady scénických návrhů, zejména k vlastním hrám.

Frischovo dílo je překládáno do všech světových jazyků; za hranicemi své vlasti se proslavil zvláště jako dramatik.

MAX FRISCH

ANDORRA

Hra o jedenácti obrazech — Překlad Bedřich Becher
Režie Evžen Němec — Scéna Otakar Schindler
Kostýmy Jaroslava Schindlerová
Hudební spolupráce Jan Tomšíček

Andri	Jan Kačer
Barblin	Blanka Meierová
Učitel	Jiří Čeporan
Matka	Štěpánka Ranošová
Señora	Ludmila Bednářová
Kněz	Arnošt Borovec
Voják	Petr Čepek
Hostinský	Václav Roštlapil
Truhlář	Adolf Minský
Lékař	Jeroným Horák
Tovaryš	Miloš Jahoda
Někdo	Jindřich Dvořák
Idiot	Ivan Kraus
Židoznalec	Václav Kotva
Ministrant	Josef Kraus
1. voják	Dušan Valenta
2. voják	Vlastimil Putek

Představení řídí Marie Minská Text sleduje František Labudek

Technicky spolupracují: Stavby V. Plachý s kol. — Světla B. Němeček s kol. — Dekorace M. Rybiař s kol. — Kostýmy B. Smetanová s kol. — Vlásenky M. Kuthanová s kol. — Rekvizity B. Hubená

Přestávka po 7. obraze

Premiéra 16. března 1963

Jana Kačera znáte jako režiséra řady vynikajících představení — Matky Kuráže, Milenců z kiosku, Kavkazského křídového kruhu a dalších. Jako herce jste ho poznali v Trivalinovi z Lásky hry osudné, v Andoře hraje Andriho. Uvidíte ho i v hlavní roli nového českého filmu Smrt si říká Engelchen.

ANDORRA

je prozatím poslední hrou švýcarského dramatika Maxe Frische, který spolu s Friedrichem Dürrenmattem představuje špičku společensky angažované současné západní dramatické literatury.

Andorra ukazuje v plném světle kořeny společenského zla a označuje je pravými jmény: pohodlnost, prostřednost, neschopnost vlastního myšlení, dogmatismus. „Andorra je pojem, jakýsi ideál, jestli chápete, co to znamená“ — říká jedna z klíčových postav hry. Andorra je model — nemá nic společného se stejnojmenným státečkem vklíněným mezi Francii a Španělsko. Andorští občané jsou veskrze průměrní, ničím pozoruhodní nebo výrazní lidé. Nemají nepřátele — kromě sousedů a nemají ani přátele. Jejich neutralita a všeobecná „oblíbenost“ je jen důsledkem dokonalé beznázorovosti. Jsou to „slušní“ lidé — dostatečně zbabělí, pohodlní a sobečtí, než by byli schopni jakýmkoli způsobem vyniknout nad průměr. V ničem se neangažují, alespoň trvale ne. Jsou počestní, protože je to nejjistější. Jejich oblečení je konfekční stejně jako jejich způsob života, názory, postoj ke světu. Stane se zločin, ale oni jsou bez viny — alespoň tak vypovídají. Anonymní mechanismus předsudků, vedoucí až ke zločinům, chrání je současně i před osobní odpovědností.

Problém antisemitismu má v Andoře široký smysl. Nejde jen o rasismus a hysterii vyvolanou blížícím se nebezpečím. Jde o jakoukoli výjimečnost. Společnost nedovolí, aby ses vymkl průměru. „Jsi chytřejší než oni“, „Máš jiskru“, „Jsi citlivý“ — za to musíš platit; třeba životem. Protože ti ostatní — lékař, hostinský, truhlář — a všichni až po učitele se v podstatě ničím neliší, v okamžiku zkoušky se dříve nebo později přizpůsobují danému zlu nebo za ním dělají tečku svým zmarem. Nikdo se nepostaví proti — snad jenom na okamžik Barblin, svým mládím. Ovšem ani Andri není jednajícím hrdinou. Nevytváří události, ani na ně nemá vliv; je jimi pouze strháván a smýkán. Je poznamenaný, nálepku s potupným označením nemůže strhnout. Úzkost ze života, skepse prohlubující se každým novým krutým setkáním s životní realitou — to vše nedává východisko. Okolí vsugerovává člověku vlastnosti, které ani neznal, donutí ho stát se tím, čím ho chce mít. Andri se stává obětním beránkem, nesnímá však hříchy světa. Poukazuje na ně.

Pozoruhodnost dramatického díla Maxe Frische — v němž Andorra zaujímá místo nad jiné významné — tkví v ostrém vidění současného západního světa a jeho problémů. Autor je neřeší, odhaluje však jejich podstatu a nechává vnímavosti diváka, aby promluvil a jednal.

z. ch.

Dnešní svět lze dnešním lidem vylíčit jen tehdy, líčíme-li jej jako svět, který lze změnit

BERTOLT BRECHT

Dnešní lidé se zajímají o poměry a události, proti nimž mohou něco dělat

BERTOLT BRECHT

Blanka Meierová vytvořila v našem divadle již řadu pozoruhodných postav — v poslední době Grušu v Kavkazském křídovém kruhu, Madlenku v Ondřeji a draku, v loňské sezóně například Marii v Hrsti ohně, Květu ve hře Na život se jen čeká. V Andoře hraje hlavní ženskou roli — Barblin.

Hostinský Andorští jsou docela hodní, ale když jde o prachy, tak jsou horší než Židi.

Barblin **Andri, ty moc přemýšlíš!**

Andri **Já se směju, ale není to vůbec k smíchu, když člověk musí být lidem stále vděčný za to, že žije.**

Lékař *Já Židy znám. Kam člověk přijde, tak ho tam najde, ví všechno líp, a ty, prostý Andořan, můžeš balit fidlátka. Tak to chodí. Nejhorší vlastností každého Žida je jeho ctižádost. Ve všech zemích světa dřepí na nejrůznějších fakultách — jako bych to nezažil — a našim lidem nezbude nic jiného než vlast.*

Lékař Říká se, že Andořan je věcný a prostý, a na tom něco je. Andořan nikomu nepodkuřuje. Mohl jsem mít titulů habaděj. Andorra je republika — to jsem tvrdil všude po celém světě — z té si vezměte příklad. U nás má každý takovou cenu, jaký je. Proč myslíte, že jsem se po dvaceti letech vrátil?

Učitel **Proč tedy tenhle profesor, který to na všech universitách světa nedotáhl ani na doktora, když byl venku takové zvíře, tam nezůstal? Vlastenec, který se stal naším úředním lékařem, neumí říci jedinou větu, aby v ní nebylo slovo vlast a Andorra. Kdo za to může, že to se svou ctižádostí nikam nedotáhl? Žid? Tohle slovo už nechci slyšet.**

Kněz Líbíš se mi, Andri, více než všichni ostatní, ano, právě proto, že jsi jiný než ostatní. Co vrtíš hlavou? Jsi chytřejší než oni.

Andri **Nejsem jinačí, nechci být jinačí.**

Kněz Proč chceš být jako druzí? Jsi chytřejší než oni, jsi bystřejší. Proč si to nechceš uvědomit? Máš v sobě jiskru.

Lékař **Andorra je pojem, jakýsi ideál, jestli chápete, co to znamená.**

Seňora *Snad jsi chtěl dokázat, že jste docela jiní lidé než my. Protože jsi mě nenáviděl. Ale tady nejsou jiní lidé než my, vidíš to sám, alespoň ne o mnoho.*

Lékař Prošel jsem pořádný kus světa. Jedno mi můžete věřit: na celém světě není dosud národ, který by na celém světě — naše sousedy vyjímaje — byl tak oblíbený, jako jsme my.

Voják Až to spustí, budeme bojovat do posledního muže.

Seňora Nechtěli jsme se bát lidí, za nic na světě. Nechtěli jsme lhát. Když jsme viděli, že strach jen utajujeme, nenáviděli jsme jeden druhého.

Matka **Chápu víc, než si myslíš, Cane. Milovals ji, ale vzal sis mne, protože jsem Andořanka. Všechny jsi nás zradil, především Andriho. Nenadávej na Andořany, ty sám jsi jedním z nich.**

Seňora Žádný člověk nechápe své rodiče, když se podívá na svět, který mu zanechali.

Andri **Kolik máte těch pravd?**

Redakce programu Zdenka Charvátová — Výtvarník Ota Schindler — Typografická spolupráce Rudolf Mikeska — Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., závod Ostrava, provozovna 22, Hollarova 14
Cena 1,50 Kčs
T 15-31140

ZDARMA